

- * Ҳарбийлар аёли қандай яшайди?
- * 32 ёшда ўчган юлдузлар. Наримон Латипов
- * Ўн саккизга тўлмаганлар ҳукуки
- * Исо пайғамбарниң қайтиши ҳақиқатми?

Туркестон

Элим деб, юртим деб,
ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиңа
бошлиган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМГАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 13 январь Чоршанба.
№ 3 (144194)

Ўзбекистон Республикасининг Қоҳирадаги эл-
хихонаси Қоҳира университети иқтисод ва сиёсат-
шунослик факультетининг Осиё тадқиқотлари мар-
казига мамлакатимиз тўғрисида китоблар мажмуа-
сини тортиқ этди.

Мажмua ўзида Ўзбекистон ижтимоий-
иқтисодий, сиёсий, илмий ва маданий ҳәстининг
турли кўринишларини ва тарихини ўрганишга
имкон берадиган китоб, буклет ва фотоальбомлар-
ни ўзида мужассам этди.

Мажмудан Ўзбекистон Республикаси Прези-
денти Ислом Каримовнинг араб тилида нашр этил-

ЎЗБЕКЛАР ТУҲФАСИ

ган “Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни
чуқурлаштириш йўлида” ва “Ўзбекистон XXI аср
бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик
шартлари ва тараққиёт кафолатлари” китоблари
ўрин олган.

Осиё тадқиқотлари маркази директори про-
фессор Мухаммад Ас-Саид Салем мамлакатимиз-
нинг Миср Араб Республикасидаги Фавкулодда ва
Мухтор Элчиси Солиҳ Иногомовдан китобларни
қабул қилас экан, уларни: “студент ва ўқитувчи-
ларга Ўзбекистон тарихи ва ҳозирги куни билан
яқиндан танишишга ёрдам берадиган қимматли
туҳфадир”, деб таърифлади.

Қоҳира универсitetining китоб фондларида-
ги янги “узбек” бўлимидан Миср оммавий ахбо-
рот воситалари ўз ўқувчиларини боҳабар этди.
Ўзбекистондан келтирилган китобларни тантанали
топшириш маросими тўғрисидаги хабарларни
“Egyptian Gazette”, “Аль-Аҳрам”, “Аль-Аҳбор” ва
бошқа нашрлари чоп этди.

“Жаҳон” АА

ҲАФТАНИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

Вазирлар Маҳкамасида 1999 йилги маҳсулот
етказиб бериш ва моддий-техника ресурслари би-
лан таъминлаш учун шартномалар тузилишининг
боришига багишланган мажлис бўлди. Унда ваз-
ирлик, қўмита, корпорация, концерн, компания,
уюшма ва идоралар раҳбарлари, вилоят ҳокимла-
рининг биринчи ўринbosарлари қаташди. Маж-
лиси Бош вазир Ў.Султонов бошқарди.

Тошкент Давлат университетида “Кадрлар тай-
ёрлаш бўйича миллӣ дастур ва университет таъ-
лимининг истиқболлари” мавзууда илмий-амалий
анжуман бўлди.

Тошкентда спорт журналистикасининг долзарб
муаммоларига бағишланган кенгаш бўлди. Унда
газета ва журналларнинг бош муҳаррирлари, Ўзте-
лерадиокомпанияси раҳбарлари, спорт журналис-
тлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1999
йил 12 январдан бошлиб ҳисоб ва боижона тўловлари
ууни хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қий-
матини белгилади. Унга кўра 1 АҚШ доллари 110
сўм 74 тийин деб баҳоланди.

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ ОМОН БЎЛСИН!

Сархисоб ва режалар

КҮНГИЛГА ЙҮЛ

Фарғона вилояти нафақат республикамизда балки хорижий давлатларда ҳам ўз обрўсига эга бўлган кўнга дидерлардан бири ҳисобланади. Айниқса, мустақиллик шарофати туфайли вилоятимиз ўзгача тус олди, барча жабхаларда қатор ютуқларни кўлга киритди. Шубҳасиз, бу борада вилоят ёшларининг ҳам ўз ўрни ва улушки бўлмоқда.

Одатда ҳар бир инсон ўзининг маълум бир муддатда босиб ўтган йўлини таҳлил қиласди, камчилик ва муаммолари ҳақида фикрлайди, ундан тўғри сабоқ чиқаришга уринади ҳамда келаҳакда қилаҳак ишларини режалайди. Жумладан, корхона, ташқилот ва муассасаларда ҳам ана шундай сархисоб даври бўлиб туради.

“Камолот” жамғармасининг Фарғона вилояти бўлими ҳам ўтган 1998 йилда бир қатор ишларни амалга ошириди. Хусусан, республика “Камолот” жамғармаси бошқарув ташаббуси билан вилоятда кичик ва ўрга бизнесни ривожлантириш мақсадида “Инновация-98” халқаро илмий-амалий конференцияси, “Хамшира-98” кўрик-танловининг республика босқичи, шунингдек, “Сиз қонунни биласизми?”, “Шунқорлар”, “Энг яхши оила”, “Ёшлар, оила ва гиёхандлик” каби тадбирларни йилнинг энг яхши тадбирларидан бири деб атасак бўлади.

Жамғарманинг вилоят бўлими ташаббуси билан олий ва ўрга маҳсус ўкув юртлари

талабалари, мактабларнинг юқори синф ўкувчилари ўртасида жами 80 та жойда, 30 мингдан зиёд ёшлар орасида ўтказилган ва оиласунос олимлар, нарколог мутахассислар, ҳуқук-тартибот, назорат органлари вакилари иштирокида бўлган бундай тадбирлар ёшларнинг жамиятдаги ўз ўрни ҳамда ҳақ-ҳуқуқларини чуқур ўрганишда, шунингдек, уларнинг қалбидаги Ватан туйгусини шакллантиришда ўзига хос сабоқ бўлди.

Фарғонали “Камолот” чилар жорий йилда ҳам ўзлари ишлаб чиқсан дастур асосида бир қатор эзгу ишларни амалга ошириши ниятидадир. Биз 1999 йил мобайнада анъанавий кўрик-танлов ва мусобақалардан ташқари “Водий юлдузлари” фестивалини ўтказиш, қишлоқларда “Камолот”-спорт мажмуаларини қуриш, “Центурмон” ҳарбий ўкув-машқ маркази фаолиятини бошлаш каби ийрик тадбирлар ўтказишини ҳам режалаштирганимиз. “Аёллар йили” ҳаракат дастурига киритилган тадбирлар ёшларнинг баркамол шахс сифатида шаклланишини таъминлашга қаратилган. Бу борада илк бора нашр этилаётган вилоят “Камолот” ёшлар газетаси ўзига хос ҳаракатлантирувчи куч вазифасини бажаришига ишонамиз.

Хуллас, фарғонали “Камолот” чилар юртимиз ёшларини маънавий баркамол ва фидокор инсон бўлиб етишилари учун астойдил иш олиб боради.

Аҳад ИСОКОВ,
“Камолот” жамғармаси
Фарғона вилояти бўлими
раиси

Спорт юлдузлари

МУҲАММАДҚОДИР –
ЖАҲОННИНГ БОКСЧИСИ

Хитойнинг Чангдинг шаҳрида ўтказилган бокс бўйича Жаҳон кубоги беллашувларида ўзбекистонлик 5 нафар “чарм қўлқоп” усталири. 2 та олтин, битта кумуш ва 3 та бронза медали билан қайтишганди.

Бу мусобақада Андижон Давлат университети толиби, “Динамо” жамиятини вилоят ташкилоти аъзоси, бокс мураббийси Муҳаммадқодир Абдуллаев эса финалда 63,5 кг. вазнли жаҳоннинг энг кучли “чарм қўлқоп” устаси, жаҳон чемпиони Лоренце Арагон билан беллашди. Бу жанг турнирнинг энг чиройли мусобақаси деб тан олинди. Дастрлабки раундларда ютказаётган Муҳаммадқодир бутун имкониятларини ишга соглаш, голиблик шоҳсупасига кўтарилиди. Унга олтин медаль ва “Жаҳон кубоги”, шунингдек, “Энг моҳир боксчи” билур соврини топширилди.

Олтинкўл тумани Жалабек қишлоғида туғилган Муҳаммадқодир ёшлигидан боксга жуда-жуда қизиқди. У ўз мақсадига эришиш учун спортда мураккаб йўлни босиб ўти. Болалик даврида ёш республика бокс тарихида биринчи бўлиб собиқ иттилоқ ўсмирларни ўтасидаги чемпионатда икки бор голиб чиқди. У Марказий Осиё, Осиё, Жаҳон чемпионатлари, Жаҳон Олимпиадасида иштирок этди. Муҳаммадқодирга Шуҳрат Абдуллаев, Турдали Узгумов, Лочинбек Кўчкоровлар ҳам мураббийлик қўлдилар.

Эндилика М.Абдуллаев кучли учлик -- Марс Кўчкоров, Александр Размахов ва Валентин Золотарев раҳбарлигига машҳуларда иштирок этмоқда. Уйда эса доим бокснинг чинакам мухлиси -- отаси Ёкубжон аканинг назоратида. Муҳаммадқодирнинг катта ютуқларида “Андижонириш” хисседорлик жамиятини ҳайдовчиси Ёкубжон аканинг мунособи ҳиссаси бор.

Кейинги пайтларда М.Абдуллаевнинг жаҳон миқёсидаги жангларини кузатиб, унинг ўз имкониятлари даражасида натижаларга эриша олмаёт-

гандигидан кўнглимиз тўлмасди. Ниҳоят унинг астойдил ҳаракатлари, пешона тери катта натижада берди. Муҳаммадқодир эндилика жаҳоннинг энг кучли боксчилари сафидан ўрин олди.

Андижонлик боксчиларнинг ютуқлари V аср аввали буок ҳамюртимиз Заҳирiddin Муҳаммад Бобурнинг Фарғона водиси кишилари ҳақида: “Улар жуда усталик билан муштлаша оладилар, умуман, бу водийда ўзларининг курашга усталиклари билан машҳурдилар”, -- деган сўзлари нақадар тўғрилигининг ишботиди.

Тўлқин СИДДИК

ДИЛРАБОНИНГ
ОМАДИ

Денов шаҳридаги болалар кутубхонаси мудираси Дилрабо Шукрова ёш бўлса-да, ишбилиармонлиги, изланувчалиги туфайли ўзига хос ҳурматга эга. Айниқса, вилоят кутубхоначилари ўтасидаги ўтказилган беллашувда голибликни кўлга киритгач, обрўсига обрў қўшилди.

Дилрабо Маданият ишлари вазирлиги ҳамда “Камолот” жамғармаси ҳамкорлигига ўтказилган “Ёш кутубхоначи” республика кўрик-танловида иштирок этиб, иккинчи ўринни эга лади.

Ёш мутахассиснинг нияти-китобхонларга янада яхшироқ хизмат қилиш.

АМИНА АҚШГА
БОРАДИ

Сурхондарё вилояти Шарғун туманиндағи 1-сонли лицей воҳада энг яхши билим масканларидан бири ҳисобланади. Мазкур билимгоҳда маърифат фидойилари - ака-ука Бобораҳим ҳамда Нажмиддин Мирзаевларнинг жонкуярлиги туфайли ўкув ишлари намунали ташкил этилган.

Ўтган йили Тўйчи Мели-

боев ва Қаҳрамон Ҳасановлар Америкадаги коллежлардан бирида таҳсил олиб қайтишга мұяссар бўлган эди. Бу йил ҳам лицейнинг аълочи ўкувчisi Амина Мустаева АҚШга борадиган бўлди. У Самарқанд шаҳрида Америка ҳамкорлик ташкилоти (АКСЕЛС) томонидан “Тинчликни кўллаб-қувватлаш” шиори остида ўтказилган тест ва ижодий баённи инглиз тилида аъло баҳоларга топширгач, ана шу баҳтни кучишига эришиди.

“ДАШНОБОД
АНОРИ”НИ
ФРАНЦУЗЛАР
ҲАМ БИЛАДИ

Сурхондарёли ёш адаб, “Туркистан” газетасининг собиқ бўлим мудири Тўлқин Ҳайитнинг қаламига мансуб “Ёмиғрили оқшом” асари асосида Сариосиё туманиндағи “Дашнобод анори” фирмаси анонзорларида қисқа метражли фильм суратга олинаёт. Режиссёр Абдунаби Рассоқовнинг ушбу кино асари Францияда ўтказиладиган фестивалда намойиш қилиниши кўзда тутилмоқда. Демак, Дашнобод анорини француздар ҳам билишади.

ЖАРҚЎРҒОНДА
ЙОД
КОРХОНАСИ

Жарқўргон туманиндағи Ховдак даштида йод кони то-пилганилиги бутун мамлакат аҳлини хурсанд қилди. Биринчидан, бу маҳсулотни шу ерда ишлаб чиқариш имконияти туғилди. Иккинчидан, юзлаб ёшлар иш жойлари билан таъминланадиган бўлди.

Шу кунларда Марказий Осиёда ягона бўлган йод ишлаб чиқариладиган корхона курилиши тезкорлик билан давом этаётир. Айни пайттага ишлаб чиқариш цехларida ускуналарни монтаж қилиш ишлари ниҳоясига етиди.

Бу ерда Чори Бобокулов бошлиқ Жарқўргон туман қурилиш конструкциялари корхонаси ёшлари гайрат кўрсатишади. Уларнинг жонкуярлиги натижасида бир миллион бир юз тўқсон олти минг сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди.

Корхона ишга тушгач, ийлига уч тонна йод ишлаб чиқариш қувватига эга бўлди.

Сурхон томонларда

Бойсундаги меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари

Музработ туманиндағи “Меҳнат-роҳат” хусусий корхонаси раҳбари, Олий Мажлис депутати Қурбон Амирқуловни яхши танишади. Чунки Қурбон ака ўзи тарбияланган ушбу

бир қаторда тарбияланувчилар учун 112 минг сўмлик кийим-кечаклар ҳам инъом қилди.

Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари билан гурунглашимизда улар орасида келаҗакда Қурбон бобом сингари зўр бўламан, дегувчилар кўп бўлади,

МУРУВВАЗАЛ

интернатга тез-тез бориб туради. У болажонларнинг меҳрини овлашга, иложи борича уларга ёрдам беришга шошилади. Яқинда ана шу тарбия маскани ташкил топган кунга 70 йил тўлиши муносабати билан тантанали кечади.

Яқинда ана шу тарбия маскани ташкил топган кунга 70 йил тўлиши муносабати билан тантанали кечади. Қ.Амирқулов тадбирнинг файзли ўтиши учун алоҳида хайрихоҳлик кўрсатди. У дастурхонга турли-туман ноз-неъматлар тортиқ этиш билан

чунки у ўзининг ҳалол меҳнати туфайли элнинг эътиборига тушмоқда, - дейишиди.

Ҳа, савоб ишни ҳар ким ва ҳар куни қилиши керак. Шу маънода вилоятдаги бошқа илгор корхона раҳбарлари Қурбон ака муруватидан ибрат олса арзиди.

**Ж. ХУШБОҚОВ,
“Туркистан”
муҳбири**

ҮН САККИЗГА ЕТМАГАНЛАР

Н.БОБОЕВ. Мен шу йил 4 январда 16 ёшга тўлдим. Кечки мактабда ўқиётганим учун кундузги ишга кирмоқчи эдим. Аммо мен борган корхонада ишга олишмаяпти.

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Мехнат Кодексининг 77-моддасига кўра ишга қабул қилишга ўн олти ёшдан йўл қўйилади. Ўн бешга тўлган шахслар ота-онасидан бирининг ёки улар ўрнини босувчи шахснинг розилиги билан болаларнинг соғлиғига ва камол топишига зиён етказмайдиган ҳамда таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишларни ўқищдан бўш вақтларида бажаришлари учун ишга қабул қилишга йўл қўйилади.

Р.ҲАСАНОВ. Қандай

Ёшларни меҳнатга тайёрлаш мақсадида умумтаълим мактаблари, хунартехника билим юртлари ва ўрта маҳсус ўкув юртларини ўн тўрт ёшга тўлганларидан кейин ота-онасидан бирининг ёки улар ўрнини босувчи шахснинг розилиги билан болаларнинг соғлиғига ва камол топишига зиён етказмайдиган ҳамда таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишларни ўқищдан бўш вақтларида бажаришлари учун ишга қабул қилишга йўл қўйилади.

сабабларга кўра ишга қабул қилишда синов муддати белгиланади?

Жавоб: Ходимнинг топширилаётган ишга лаёқатини текшириб кўриш, унинг меҳнат шартномасида шартлашилган ишни давом эттиришининг мақсадга мувофиқлиги ҳақида бир қарорга келиш мақсадида дастлабки синов муддати белгиланади.

Синовни ўташ ҳақида меҳнат шартномасида шартлашилган бўлиши лозим. Бундай шартлашув бўлмаган тақдирда ходим дастлабки синовсиз ишга қабул қилинган деб хисоб-

ланади.

Хомиладор, уч ёшга тўлмаган боласи бор аёллар, корхона учун белгиланган квота ҳисобидан ишга юборилган шахслар ишга қабул қилинганда, шунингдек, олти ойгача муддатга ишга қабул қилиш ҳақида ходимлар билан меҳнат шартномаси тузилганда дастлабки синов муддати белгиланмайди.

Синов муддати уч ойдан ошиб кетмаслиги керак.

Н.СОБИРОВА. Үн саккиз ёшга етмаган кишилар учун иш вақти неча соат деб белгиланади?

Жавоб: Иш вақтининг

Ёшлар ҳуқуқи

муддати ўн олтидан ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларга ҳафтасига ўттиз олти соатдан, ўн бешдан ўн олти ёшгача бўлган шахслар (таътил даврида ишлаётган ўн тўртдан ўн олти ёшгача бўлган ўкувчилар) учун эса ҳафтасига йигирма тўрт соатдан ошмайдиган қилиб белгиланади.

Мехнат Кодексининг 243-моддасига мувофиқ ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимларнинг кундалик иш вақти қисқартирилган ҳоллардаги меҳнатига ҳақ кундалик иш вақти тўлиқ бўлган чоғда тегишили тоифадаги ходимларга бериладиган миқдорда тўланади.

Армон

ўтказишмоқда. Синовдан ўтиш-ўтмаслигим аниқ эмас.”

Актёри “Улуғбек” фильмига таклиф этишади. Тож-тахт деб фарзандлик

шуниб етганда пайдо бўлар. 15.08.63 йил.”

Эсадлик, кундаликда Белла ҳақидаги ўйлар мана шундай баён этилган.

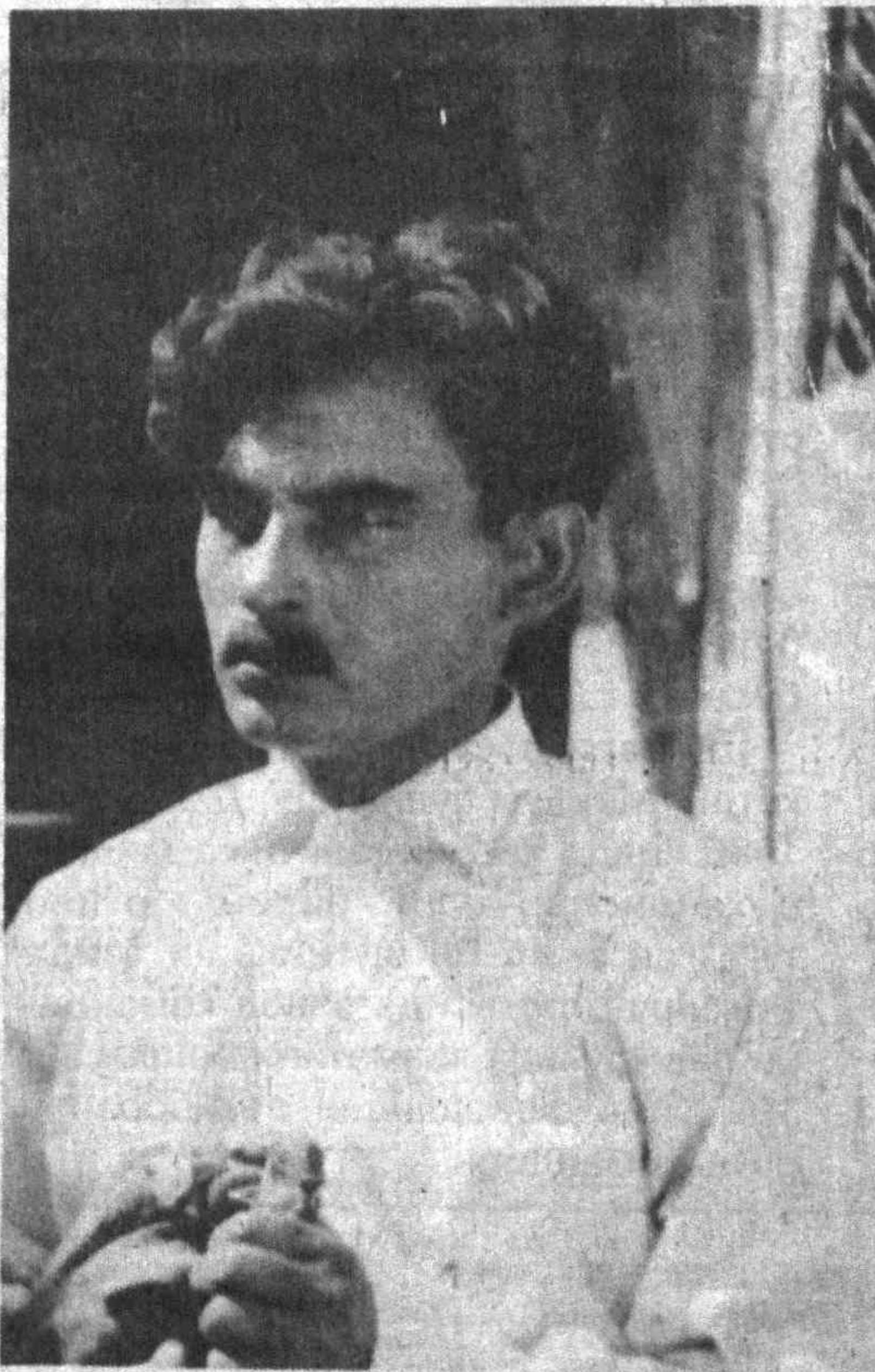
Кизлари орасида ёлғиз ўғил -- Наримон дөғида қолтган она кундаликнинг ёзилмаган варакларини юрак изтироблари, соғинчлари билан тўлдирганлар.

“Наримоним, жуда меҳрибон эди. Ҳар куни ўйга қайттач, мени қучиб-қучиб бағрига босарди. Сизни оқ рўмоллар ўраб, савлат тўкиб, нуроний онахон бўлиб ўтирганингизни кўргим келади, дерди болам. Мана, оқ рўмоллар ҳам ўрадим, кексайиб қолдим. Аммо Наримонжоним бу кунларимни кўрмади. Наилож, худо шуни ёзган экан,” деб сўлғин юзларини ёш билан юваётган онаизорнинг армонли сўзларини эшитганда ҳар қандай юрак ҳам дош бермайди.

Дарҳақиқат, бу айрилик кўпчиликни -- онани, оила аъзоларини, жажжигина икки ёшли қизалоқни, дўстларни, ҳамкасларни, қолаверса, томошибинларни даҳшатга солди. Наримон билан сўнгги дақиқаларда бирга бўлган оператор Хотам Файзиев айтганидек, Сирдарёнинг сири бор экан. Усти соқин бўлгани билан туби сирли кўринади.

32 баҳорни қаршилаган Наримонни ҳам ўз сирли домига тортиб кетди.

Дилбархон КАРИМОВА,
Тошду талабаси

НАРИМОН

(Актёр Н. Латиповнинг ҳаёти, роллари, армони)

ри-зикримни Наримон Латиповнинг ногирон қаҳрамони эгалларди.

Шу боис ижодкорнинг ҳаётини ўрганишга жазм қилдим. Аввал газеталар қатламларини варақладим. 60-йилларнинг ўрталарига қадар Н.Латипов бир қатор ролларни ўйнашга ултурган, матбуот саҳифаларида унинг ижодига озми-қўпми баҳо берилганини кўрдим. Сўнгра актёрнинг шахсий архивлари билан танишдим. Кундалик, хатлар, фотосуратлар, бошқа хужжатларни ўргандим ва

Кейинчалик Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат академик драма театрда режиссёр ёрдамчиси бўлиб ишлади. Ўзининг ilk ролларини шу театр саҳнасида ўйнади. Ўша кезлари у ўз имкониятларини кинода ҳам синаб кўриш иштиёқида эди. Орзуси 1962 йили Ш.Аббосов “Сен етим эмассан” фильмига таклиф этган дамда рўёбга чиқди.

Шундан сўнг кинода ўнлаб образларни яратди. “Ер фарзанди”, “Машақ-қатли

ган гаплари кундалигига қолди. Унинг Белла исмли қизга ёзган мактуби мени ўзига тортиди. Ушбу мактубда шундай сатрлар бор:

...«Сен етим эмассан» фильмида роль ижро этдим. Бу фильм менга жуда ёрдам берди. Эски дўстларимни қайта ёдга олдим. Бу мени ҳам қувонтиради, ҳам...

...“Самолётлар қўнолмади” номли янги фильмда суратга тушяпман. Худди ўзимга ўхциаш ёш йигит ролини ўйнаяпман.”

...“Хозир “Улуғбек”

фильмига синовдан

бурчларини унугтган, ҳасадан кўзи қонга тўлган, натижада отасининг қотилига айланган Абдулатиф образиди яратишга унда жуда катта ҳоҳиш, қизиқиш бор эди. Синов кўнгилдагидек ўтди. Аммо бъязи сабабларга кўра уни суратга туширишмади.

...“Мени қабул қилишмади. Гадоев суратга тушяпти. Аммо бунга ҳам чидайман. Ҳаётман — ўлганим йўқ-ку!”

“Севги нима ўзи?! Уни шу пайтлача тушунмадим. Балки севги бир инсонни ниҳоятда ҳурмат қилганди, узиз яшай олмаслигини ту-

Аскар сағиғаси

Ўзбекистон Республикаси Президенти Олий Мажлиснинг яқинда бўлиб ўтган сессиясида сўзлаган нутқида Куролли Кучларимизни илоҳ этиш бўйича кенг кўламли тадбирлар амалга оширилаётганини, чунончи, Ўзбекистон катта армияга эга бўлишининг ҳожати йўқлиги ҳақида гапирилган эди. Зотан, тинчлик ва осойишталикка мойиллик халқимизнинг табиатига ҳос хислатдир. Тинчликпарварлик сиёсати мамлакатимизнинг Конституциясида ҳам битилган. Йўлбошчимиз биз фақат тинчлик ва барқарорлик тарафдори эканлигимизни таъкидлаб, республикамида ихчам, аммо ўз вазифасини самарали улдайлай оладиган, яни халқимиз, Ватанимиз мудофаасига курби ва кучи етадиган, замон талабларига тўла жавоб берадиган, юксак савияли жанговар армияни ташкил этиш мақсадида қатъий иш олиб бори-лаётганини эътироф этди.

Демак, вақти-соати келиб армиямиз сафларида хизмат қилиш ихтиёрий бўлиб, одамларимизнинг ўзида армияга интилиш вужудга келади. Ҳар бир ўзбек, ўзбекистонлик хонадонида Куролли Кучларимиз сафида хизмат қилишга иштиёқ, армиямизга янада катта ҳавас билан қараш, ундан чексиз фахрланиш ҳисси кучаяди. Куйидаги аскарларимиз ҳаёти ҳақидаги мақолаларимизни сизларга илиндик.

Танкчилар ротасида бизни бўлинма командири, лейтенант Зайнобиддин Иминов қарши олди. Ка-зармани бир сидра кўздан кечириб, посбонлар билан озгина ҳангома-лашдик ҳамки командир кўринмади. Қисм раҳбарияти менга энг яхши, умидли ёш офицерларимиздан бири дея мазкур рота командири-ни тавсия этишганди. У ҳақида мақола ёзишга келсан-у...

Сабрим чидамай, лейтенант З.Иминовга юзландим:

— Командирингиз казарма-га келадими ўзи?

— Узр, ротамиз сардори ҳозир парқдаги ички хизматни текшириб юрганди. Жанговар техника янги мавсумда паңд бериб қолмаслиги учун

у ерда бир гурӯх посбонлар билан машгулот ҳам ўтаман деганди, шунга... Ҷақирирайми?

Пичинг қилганим учун уялдим.

— Майли, қўяверинг. Келгунича посбонлар билан сұхбатлашиб турамиз, - дедим ҳижолатдан чиқиш учун.

— Хўш, сұхбатимиз қаерда тўхтаб қолганди, ха, танкни мавсумга тайёрлаш жараёнини айтиб бераётгандингиз, - дедим механик-ҳайдовчи, оддий аскар Аҳрор Бегалиевга.

— Жанговар машинанинг юриш, ўт очиш қисмларини яхшилаб мойладик. Фильтрларни тозалаб, антифриз қўйдик. Танкнинг ичидаги алоқа ускуналарини белгиланган частотага тўғриладик. Жанговар техниканинг сир-асрорларини пухта эгаллашимда ротамиз командири, катта лейтенант Давлат Какаевнинг хизматлари катта бўлмоқда. Командиримиз бу соҳанинг ипидан игнасигача билади. Доим қизиқиб бирон нарса сўрасам, атрофлича тушуниради. Техника бўйича билмаган нарсаси йўқ.

— Командирингизни роса ошириб-тошириб мақтаяпсиз, сизга кўпроқ эътибор берадими дейман?

— Қизиқ экансиз, ўртоқ катта лейтенант. Мана сафдошларимнинг қайси биридан сўрасангиз сўранг.

Яқинда ўкув машгулотларидан бу ерга келган мўлжалга оловчи оддий аскар Дониёр Жумабоевни сұхбатга тортаман.

— Ноябрь ойининг бошида мазкур ротага келдим. Командир зўр киши экан. Ҳар бир айтган ўгитини амал-

— Ёш аскарлар билан ишлаш мароқли. Биласизми, уларда қизиқиши, интилиш кучли. Мен уларга ўргатиш жараёнида ўқиганларим, орттирган тажрибаларим эсимга тушади. Айниқса, жанговар техника бўйича уларга машгулотлар

ТАНКЧИЛАР САРДОРИ

да бизга кўрсатади. Масалан, танкка хизмат кўрсатиш қоидлари, эксплуатацияси, таъмири ва хавфсизлик талаблари бажарилишини ётиги билан тушуниради. Қишики ўкув мавсуми...

— Мана, ўзлари ҳам келдилар, - дея сұхбатни бўлди лейтенант З.Иминов.

Қарашлари жиддий, ягриндор, жуссали йигит экан, деб қўйдим ичимда у билан кўришар эканман.

— Мен ҳақимда ёзмоқчи экансиз, қўйинг ҳали улгурасиз. Яхшиси аълочи посбонларимизни ёзинг, - деди катта лейтенант Давлат Какаев сұхбатимиз бошида.

— Ким айтди, сиз ҳақингизда мақола ёзишимни? Разведкангиз ёмон ишларкан, аллақачон ёзиг бўлдим, - дедим ҳозиржавоблик билан.

Шу тариқа сұхбатимиз жонланиб кетди. Маълум булишича, Давлатбек 1996 йилда Чирчиқ танкчи командир-муҳандислар олий билим юртини тутатган экан. Ва шу йилнинг ўзида танкчилар ротасида взвод командири лавозимида хизматини бошлаган. 1997 йил февралидан эътиборан у рота командири.

ўтказишни ёқтираман. Ижтимоий-сиёсий машгулотларнинг ҳам ўзига хос ўрни бор. Негаки, бу мавсумдаги ижтимоий-сиёсий машгулотларнинг янги режалари посбонларимизда қизиқиши ўйготмоқда. Чунки унда тарихимизга оид мавзуларга кенг ўрин ажратилган. Тарихини, мард, жасур аждодларини билган посбон улардан ўрнак олишга, Ватанини улардек севишига ҳаракат қиласиди. Бўлинма командирларимдан лейтенант Зайнобиддин Иминовнинг ишлари мақтовга арзигулик, - деди жумладан у.

Танкчилар ротаси командири посбонлар тайёргарлигини Куролли Кучларимизнинг 7 йиллиги олдидан устувор даражаларига олиб чиқиш учун интилоқда. Қишики мавсумнинг биринчи ойида эришилган ютуқлар, айни пайтда уларга янги куч, гайрат баҳш этаётир.

Қархамонимиз билан сұхбатлашиш жараёнида унинг мавзуни кўпроқ касби хусусиятларига буришга интилаётганини англадим. Ва ўзимча хуласа қилдим: ўзининг касбини, офицерлигини севган, ҳурмат қилган одамда ҳалқига, юргита мұхаббат йўқ деб бўлмайди.

Сержантлар

Н. Обидов

наманганлиқ,

М. Салоев хоразмлик

бўлиб, улар дўстлиги

йигитликнинг

унутилмас онларини

бир умр ёдга солиб

турса ажаб эмас.

Оддий аскар

С. Абдукаримов уларга

ҳавас қиласи.

Сураткаш Г. ТИТАРЕНКО

САДОҚАТ

Куролли Кучларимиз сафларини мард, жасур, юраги Ватан туйгуси билан уриб турган посбонлар тўлдирилмоқда. Бунинг сабаби давлат ва жамоат ташкилотлари йигитларимизни чақириққача тайёрлаш ишига масъулият билан ёндашаётганидадир. Бу фикримни илгор рота командири Ҳакимжон Тоғиев тўлдириди:

Ротадаги посбонларнинг деярли барчалари янги аскарлар бўлишига қарамай, қишики мавсумнинг бошиданоқ умумжамоа ҳисобида юқори кўрсаткичларга эришайпмиз. Бу ютуқларнинг бари меҳнатларимиз самараси десам янгишмаган бўламан. Ўзингиз бир ўлант, бир-икки ой ичиди ёш посбонларга ҳарб илмини тўлақонли ўргатиб бўлармиди?

Истаймизми, йўқми мактаб, маҳалла, мудофаага кўмаклашувчи “Ватанпарвар” ташкилоти ва “Камолот” жамғармасининг йигитларни армияга тайёрлашда қўшаётган улушларини катта эканлигини тан оламиз.

Мазкур ротанинг аълочи посбони, оддий аскар Суннат Матаев яқиндагина Тошкент вилоятининг Оҳангарон туманидан ҳарбий хизматга чақирилган. Янги ўкув мавсуми бу посбон учун катта имконият эшигини очди. Оддий аскар С.Матаев ижтимоий-сиёсий, жанговар, жисмоний тайёргарликларда муваффақиятта эришгани учун командирининг олкишига сазовор бўлди.

— Ҳарбий хизматга келгунимча мактабда Куролли Кучларимиз тизими, ҳарбий ҳаёт борасида озми-кўпми маълумотга эга эдим. Армиядаги машгулотларда бизда илк тушунча борлиги асқотмоқда. Саф қўшиқдарини ижро этаётуб, Ўзбекистон номини баралла айтганимизда юрак орзиқиб кетади. Шунда ўз Ватанимизнинг ҳимоячиси эканлигимдан гурурланиб кетаман, - дейди оддий аскар С.Матаев.

Қишики ҳавоси ўзига яраша бекарор. Куннинг биринчи ярмида... Биз мазкур ротага борганимизда шаррос ёмғир қўйиб берди. Аммо табиат инжиқлиги рота посбонларининг кайфиятига, жанговар хизмат суръатига даҳл қилолгани йўқ. Улар қишики ўкув мавсумнинг навбатдаги вазифаларини ҳал этиш, бундан-да катта ютуқларга эриши учун жадал интилишарди.

Саҳифани катта лейтенант Алижон САФАРОВ тайёрлади

Сурхондарёлик оддий аскар Эркин Рўзикулов бўлнима фаҳри.

АЁЛ СЕРГАК ЭКАН

Аёллар йилида аёлларга бўлган муносабатим илгари қандай бўлса ўша муносабат сақланиб қолаверди. Онамни қандай яхши кўрган бўлсан, шундай яхши кўравераман. Опамни қандай ҳурмат қилган бўлсан, шундай ҳурмат қилавераман. Синглимга қандай меҳрибонлик қилган бўлсан, шундай меҳрибонлик қилавераман. Турмуш ўртогимга бўлган муҳаббатим ўша муҳаббат, қизларимни жонимдан ортиқ кўравераман. Буларнинг барчасини меҳни ўзлари келиб юрагимга илган.

Фақат гулчи бўлмаганимга афсус қиласман. Ўзбек аёли ҳар куни гуллар ҳадя қисла арзидиган аёл.

Мабодо заргар бўлганимда борми, шундай зебу зийнатлар яратардимки...

Агарда тикувчи бўлганимдами, шундай бир либос тикардимки, жаҳондаги мана-ман деган тикувчилар ҳам ме-

нинг олдимда ип эшолмасди. Чunksи ўзбек аёли кучоқ-кучоқ гуллар ичida яшаши, зебу-зийнатларга бурканиши, ажойиб лиboslar кийishi керак.

Шоир шундай ёзади:

Иzlariдан ibo эргашиб юрган,

Хаёнинг ўзидан ҳатто ҳёли.

Ҳар саҳар офтобни уйготиб турган,

Ўзбек аёлисан, Ўзбек аёли!..

Ҳарбийларнинг шундай бир лавозими бор, командирнинг шахсий таркиб билан ишлаш бўйича ўринбосарлари. Агар эркакни оиласда командир десак, аёли тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарири. Фарзандларимизнинг келажаги шу тарбиячиларнинг тарбиясига боғлиқ. Демак, Буюк ке-

лажагимиз тақдирни аёллар кўлидадир.

Иходий сафарлarda бўлган чоғларим ён дафтари муга қўилиб қўйган эканман.

“Офицер Илимдор Илесов хонадонидаман. Унинг турмуш ўртоги Ойшахон билан сувбатлашдим. Мен шундай дедим:

-- Биласиз, Илимдор акамлар ўтган иили Мустақиллик байрами муносабати билан иккинчи даражали “Шон-шараф” ордени билан тақдирланган. Шу орденнинг ярмиси сизники, ярмиси акамларники. Шунинг учун орденини бир кун у киши тақсалар, бир кун сиз тақинг. Чunksи турмуш ўртогингизнинг аъло хизмат қилишида сизнинг ҳам катта ҳиссангиз бор.

-- Ошириб юбордингиз, -

деди Ойшахон. - Акангиз ҳарбий ишларга бизни аралаштиримайдилар. Орденни яхши хизмат қилгани учун ўзлари олган. Мен уйда болалар тарбияси билан шугулланаман, холос.

Бир гал кичик сержант Гулбаҳор Тўйчиева билан танишиб қолиб, шундай дедим:

-- Оилада эр-хотин ҳарбий бўлса қандай бўлар экан? Болалар тарбияси, қозон-товоқ масаласи нима бўляпти?

-- Сизга нима десам экан?! Ҳарбийча ҳаёт кишига тезкорликни, саронжом-саришталикни, қолаверса, вақтнинг қадрига етишни ўргатар экан.

Бунинг устига эр-хотин ҳарбий хизмат билан ўралашиб қолаётганимиз йўқ. Рўзгорга қарашга, болалар тарбияси билан шугулланишга ҳам вақт етарли.

Мана ҳозир хизматда бўш эдим, болалар билан концерт кўрдик. Ҳали бирор марта уйимизда қозон қайнамаган кун бўлган эмас. Мен ҳарбийман деб, аёллик вазифамни, болалар тарбиясини, уй-рўзгорга қарашни унугтаним йўқ.

Ҳа, ҳали аёл ўз ўрнини унугтаний йўқ. Демакки, оилада мард фарзанд ўсајати. Ҳалқ аёлини камситмапти. Демакки, жаннатнинг эшиги бир қадам.

Аёллар йилида барча аёлларимизга рақамлар ҳам ўлчай олмайдиган, рақамлар ҳам чарчаб қоладиган баҳт тилайман.

Капитан Абдураззок ОБРУЕВ

АРМИЯГА БОРГАНЛАР БИЛАР

Аскар. Бу сўз -- баҳодир сўз. Ҳақиқий йигит киши бу сўзниң қадрини билади, эъзозлайди. Армиядаги хизмат давримни тез-тез қўмасб тураман. Бир куни дўстларимдан бири ўзининг ён дафтари га эсадлик сўзларимни битиб беришими сўради. Мъюқул тушди. Дафтарчани бошидан охиста варактарман аскар дўстларим томонидан ёзилган бир-биридан чиройли мисраларга кўзим тушди. Ҳатто ҳазил мъюни шеъларда ҳам соғинч ифорини сездим.

Йигит бўлиб тўлсанг ўн саккиз ёшга, Икки йиллик хизмат тупаркан бошга. Мендеқ келиб қолсанг узоқ элларга Хумор, бўлиб ўтасан ерга.

Қаранг, ерга, ватанга соғинчнинг юқсаклигини. Яна бир дўстимга ажратилган саҳифада эса:

Роса соғиндим ўзбек юртини,

Соғиндим ота-онам бағрини...

деган мисраларни ўқиб, тўлқинланиб кетдим. Шоирлар даврасида хизмат қилаётганимни англадим. Энди билсан, армия ҳар бир аскарни шоир қиларкан. Мехрингин рангини танитаркан.

Ҳа, бу узоқ Украинаю Белоруссия юртларидан сабих иттифоқ даврида кўрганим ўқиганларим. Худога шукурки, бугун мустақилмиз. Ўз Куролли кучларимиз, ўз армиямиз, ўзимизнинг зобиту поспонларни мизга эгамиш. Аскарларимиз Ватан дея атамини мұқаддас заминда, ўз уйда хизмат қилаяпти. Нақадар шурули.

Биз Ватан ҳимоячилари куни олдидан йигитлик бурчини адо этаётган аскарлар билан сувбатлашдик.

Ана шулардан бир Самарқанд вилояти Булунгур туманидан ҳарбий хизматга чақирилган оддий аскар Акмал Ниёзматовдир. У Самарқанд ҳукуқшунослик факультетини тамомлаган, Акмалжон келгусида ҳарбий прокуратура ва суд органиларида хизмат қилиш орзуиди экан.

Аслида ўзбекистонлик ҳар бир фуқаро Ватан ҳимоячиси ҳисобланади, лекин бу атаманинг залвори кўпроқ ҳарбийлар зиммасидадир, -- дейди у. Шундан бўлса керак 14 январь -- Ватан ҳимоячилари куни ҳарбий ҳисм ва бўлинмаларда алоҳида байрам сифатида ишонланади. Яқинда газеталардан бирида Президентимизнинг ўзбекистонда қурдатли ва ихчам армия барни этиш тўғрисидаги сўзларини ўқидим. Мен имча, ҳақиқий демократик давлатнинг армиясигина ана шундай бўлади. Шунингдек, бундай армияларда юрагида ўти бор, элим, юртим деб ёниб-яшайдиган, филодор йигитларгина хизмат қиласди. Ишончим комилки, ана шундай армияда хизмат қилиш истаги кўпчилик юртдошларимда мужассам бўлади. Чunksи бизда ватанпаварлар кўп. Гап фақат уни шакллантириндайди.

Ҳа, ўзбекистон кунининг қурдатли ва салоҳиятли армияси билан янада обрўга эга бўлади, армиямиз юртга ватанпаварларни етказишида ҳаёт дорилғунуни вазифасини ўтайди.

Рўзи БОЙ,
“Туркестон” мухбари

ЎЗИМНИ ИЗЛАБ КЕЛДИМ

Онахон!

Мени кузатаётгандан кузингизга келган ёшлар ҳамон ёдимдан ўчгани йўқ. Ахир биз урушга кетмаяпмизку! Худога шукр, юртимиз тинч, биз эса ана шу тинчликни мустаҳкамлаш ва муҳофаза қилиш учун ўз хоҳишимишга кўра, йигитлик бурчимиши ўтагани отландик.

Мана, келганимизга бир ҳафта тўлаяпти. Уйни соғиниш бору, бироқ интизом ва машқларга ўрганиш завқи бу ҳисни енгиллатиб туриди.

Эслайсизми, болалигимда тогам аскарлиқдан қайтганини?! Ўшандан ёш-яланлар талаш қилишганидан менга на шапка, на тасма ва на бирорта нишон тегмаганди! Ҳурлигим келган бўлса-да ўзимни бепарво тутдим ва ўшандан бўён қалбимда тогамдай аскар бўлиш истаги уйгонганди. Мана, ўша кунларга ҳам етдим ва мен бундан жуда хурсандман.

Сафдошларим ҳам ажойиб йигитлар экан, фақат Турсунмурод деган бир йигит келганидан бўён уйини соғиниб ўзини кўярга жой тополмайди.

Бу қанақаси ахир, десам, шу пайтгача уйидан, онасидан узокроққа чиқмаган экан. Аста-се

кин бу муҳитга кўникаяти, балки бирор ойлардан сунг ҳаммамиздан ҳам бийрон чиқиб қолар?!

Мана шунақа гаплар. Ётк жойимиз яхши, ҳамма шароитлар бор. Айтганча, бизга шарқнинг буюк саркардалари ҳаётни ва фаолиятидан дарс ўтишапти.

Ҳарбий хизмат ҳаётни менга яна бир жиҳати билан ёқаяпти, биз ҳар куни эрталаб югурамиз, бадантарбия машқларини бажарамиз, умуман, хизматимизда спорт билан шугулланиш соатлари кўп. Интизомга риоя қилишимиз шарт.

Онахон, хизматта нега ўз аризамга кўра келганимни энди айтишим мумкин. Чойхонада Карим бува ҳарбий интизомни кўрмаган, аскарликнинг ошини тотмаган йигит-йигит эмас, деди. Нега, десам, буни хизматга борсанг билансан, девди. Шундай килиб, мен аскарликка ўзлигимни излаб келдим. Худо хоҳласа, ҳадемай яна бағрингизни тўлдириб қайтиб бораман. Мен боргунча ўзингизни асраб-авайлаб, сог-саломат юринг.

Сизни соғиниб ва гойибона кучиб, АБДУМАЛИК

МЕНИ КУТГИН ВА МЕН ҚАЙТАРМАН

Мунисим, меҳрибоним ва суюклим Дилноза! Менинг бу ерга келганимга еттинчи ой кетаётган бўлса, бир зум ҳам сени ўйламасдан турганим йўқ. Ҳар дам сенинг хаёлинг билан яшаб келаётман ва бир умр шундай бўлиб қолишини истайман. Мен сенсиз ҳеч нарсани тасаввур қилолмайман!

Хозир ҳам, азизим, ярим тунда сенга мактуб битишини истаб қолдим. Сенга нома ёзаверсан соғинчларим бироз босилгандек бўлади ва дийдор онлари яқинлашаштанидан қалбимдаги умид куртаги гуркирайди.

Ярим тун деганимга хавотир олмагин. Аскарлиқда биз ҳар бир йигит ойда бир бор навбатчилик қиласми. Бугун менинг навбатим. Мен ухлаб дам олаётган сафдошларимни кўриклийман. Аслида бунда ҳеч қандай хавф йўқ, мен эрталаб уларни ўйготишм, тунда кашармада сокинлик булишини таъминлашим керак. Тартиб шундай.

Мактубингни олдим. Шунақа суюн-димки! Анчадан бўён хабар келмаётга-

нига хавотирда эдим, номанги ӯқиб, сенга меҳрим янада ортиб кетди.

Айтишадику ахир, хижрон севгини оловлантириди, деб. Бу ерда мен кўплаб ҳикматли сўзларнинг магзини қаҳаяпман.

Мактубингда, “Шаҳарнинг сулув қизлари хаёлингизни олиб қўймаяпти, агарда шундай бўлса, кўзингизга қаранг, мен ҳаммасини додга қолдириб кетаман-а”, деган жумлаларинг юрагимни орзиқтириб юборди. Эркалинишинг яхшию, бироқ кўнглигинг бундай хаёллар билан банд этма, унумагинки, биз фақат бир-биримизни дидим.

Пастда қадам товуши ёштилаяпти, назаримда, командиримиз текширгани келаяпти. Мен эса мактубимни тугатаман.

Агар шоир бўлганимда, худди ҳозирги лаҳзада қалбимда пайдо бўлган туйгуларимни бир гўзал шеърга тизардим. Бу иш кўлимдан келмагани учун мана шу сатр билан тугатаман:

Мени кутгил ва мен қайтарман!!!

АКМАЛ

“МЕНГАЯМ СҮЗ БЕРИНГ!”

Мажлисда мұхым масала күрилаётган бұлса, ҳарким үз қыссасини қүшгиси келді: илло ўша масала учун ҳар бир кас үзини мастьул деб билади: илло у масаланың жүяли ҳал этилишидан ҳар кімса манфаатдор; бинобарин, масаланың маромида, дейлик, рисоладагидек ечилиши-ўша мажлисда үтирган кишиларнинг эртанги күни учун күп фойдалар беради; модомики масала иқтисодий томондан нағи камроқ (асыда ҳар бир муаммонинг замырида иқтисодий нағ ҳам ётади), балки маънавий томондан фойдалыроқ бұлса, унинг яна-да юқори савияда ҳал этилиши учун улуш қүшгувчилар сони яна-да күпроқ бўлади.

Бу ҳолни достон (ларимиз)га муносабатда ҳам айнан кўриш мумкиндек.

Олинг “Алпомиши”ни. Минг-минг йиллик тарихимизни қамраган бу достонни яна минглаб баҳшилар (ана шу “қамро”га сабабчилар), айтимчи халифалар, эртакчи бобо-момоларимиз ва эрмак учун қўлиги дўмбира олган чўпон-чўликлар ҳам бемалол айтиб-кўйлаб келишиди; тагин шуниси ажойиби, уларнинг ҳар биттаси ҳам асарнинг у ёки бу ўрнини бўртириброк ёхуд қисқартириброк айтади; бошқа бирорлари унга ўзларидан қўшадилар ёхуд мазмунни ўзгартириброк айтадилар; мақсад нима? -- достонни яна-да мукаммал этиши, яна-да маънодор ва руҳан чукуру шаклан хаётлигини тўлароқ таъминлашдан иборат бўлади.

Бутунга кунларимизда, айниқса, “Алпомиши”га қизиқиш зўрайиб, у - маънавий обида сифатида давлат муҳофазасига олингач, достонни айтувчилар нафақат кўпайди, балки уларнинг маъсулнинглари ҳам беихтиёр ошиди.

Шунинг учун Бойсунлик шоир ва адаб Хидир Чоршанбиевнинг (“Бойсунга кел”) деган шеър ва ҳикоялари тўплами нашр этилган) достондаги энг мұхим, аммо аксар баҳшилар эътиборсиз қолдирган бир ўрнини тўлдириб... ёғанларини сизга тавсия этишини истардим: зеро бу парчалар тили-ташбехлари билан ҳам, оҳантийули билан ҳам, соф Алпомишина айтилиши билан ҳам манзур бўлар...

Дарвоқе, муаллифнинг асл касби -- ирригатор-муҳандис, ҳозир Бойсун туман ҳокимлигига хизмат қиласди.

Шукур ХОЛМИРЗАЕВ

Бойсин-Қўнгиротда Алпомиши Қалмоқшоҳ зинданоли ўлди, деган миши-миши тарқалганды ганимлар мас бўлди, дўстлар гамга ботиб пас бўлди. Бойбўрининг чўри хотинидан туғилган Ултонтоz ўз бошига зўрайиб, Алпомиши таҳтига үтириб, тевварак атроға алант-жаланг қараб, ўчоқнинг тутиунидан сарғайиб жинжайган соқолини баромги билан тараф, Қўнгирот элининг беш уруғидан ўзига ўҳшаган қаланғи-қасангиларни тўплаб, ўзини Бойсин-Қўнгирот султони деб гердайиб, ҳар уруғдан биттасини бир уруқа бексан деб тайинлади.

Шундай қилиб, Ултон Қўнгиротга Элбеги бўлиб, ёмонларнинг кўнгли тўқ бўлиб, яхшиларнинг алами кўп бўлиб, элининг қаланғи-қасангиси Ултонознинг гирдига тўп бўлиб, давру даврон сурниб, йиллару кунлар кунларни ўтаберди.

Оғаларим, энди гапни бошқа ёқдан эшигинг.

Элнинг Султони Алпомишидан қолган нишона Ёдгорбекни Ултонтоz: “Барчин буни кўриб турса, отасига мензаб суюб турса Алпомиши эслаб куюб турса, менга тегмайди-ёв”, деб энасидан айтириб, аммаси Қалdirgochcha топшириб: “Агар бу тири жетимга Алпомишининг ўли эканини айтсан, уругнинг қуритаман”, деб пўписа қилиб эди. Ёдгорбек отасининг кимлигини билмай ўсаберди.

Шернинг боласи шер, эрнинг боласи эр бўлар экан, Ёдгорбек Алпомиши боласи эмасма, йилда эмас -- ойда, ойда эмас -- кунда ўди. Бир кун тенгкурлари билан Бовилтака ўйинини ўйнаётib: “Ёдгор чибич” деб бўлсин -- менисишмаганидан алами келиб журиб эди, чиллак ўйнаб Норбутани юти. Норбута “зувилламайман”, деди. Ёдгор Норбутага қараб, онасоннинг чиллик туралиган жойига тупуриб: “Манн бу жойга үтириг, зув бермасангиз ҳам бўлади”, деди.

Шунда Норбутанинг Ёдгорга қараб: “Мендан зув олтунча, отангни топ, жетимак”, деган гапни юрагини тешиб ўтди.

Норбутага қараб ҳезланган Ёдгорни тенгкурлари “ушла-ушлашиб” жанжаллаштиримеди.

Болалар уларни ажратмаганида, ё онасон синар эди, ё Норбутанинг калласи ёрлар эди.

Ёдгор аламига чирад олмай, аммаси Қалdirgochchayim уйига қараб югурди. Йўлда унга биринчи бўлиб Қўргон сайси Норқобил чобоғон дуч келди. У ҳар гал Ёдгорни кўрганды отдан тушиб, пиёда бўла кўл қовуштириб аҳвол сўрғувчи эди. Бу сафар Ёдгор унинг отини якка жиловидан ушлаб, калласини от бўйнидаги ёлига ташлаб: “Менинг отам ким бўлади, билсангиз айтинг!” деб турган жойи:

Дардда чанчуб² ёмон бўлар, бобожон,
Гапда қанкув² ёмон бўлар, бобожон.
Сиз бўлурсиз Султон отин сайси,
Менинг отам кимдир -- айтинг

бобожон.

Остингизда тултор дуне кезгайсиз,
Пойгаларда балки сиз ҳам ўзгансиз.
Отам билан балки гурун тузгансиз,
Менинг отам кимдир -- айтинг,

бобожон.

Алтим дег келардингиз, бобожон,
Тиззангизга олардингиз, бобожон.
Отам кимдир -- билардингиз, бобожон
Менинг отам кимдир -- айтинг, бобожон.

Оталини жетимак² деб турарми?
Ота тирик бола жетим бўларми?
Дуст-биродар-ракиб бўлиб қоларми?
Менинг отам кимдир -- айтинг, бобожон.

Бола деманг, бобо, менинг орим бор,
Бойсин-Қўнгирот деган элим бор.
Ҳозир менинг юрагимда алам бор,
Менинг отам кимдир -- айтинг, бобожон.

Норқобил чобоғон қараса аҳвол жилдий, не дейини билолмай, ўзини Ёдгорни танимаганга солиб, “кел, бир-икки оғиз қаттироқ гапириб қўйин, бироз қотайсан”, деб Ёдгорга қараб жеркиниб-сўкиб турган жойи:

Билиб-билим от жиловин ушлайсан,
Бунинг билан менинг кўнглим гашлайсан.
Отам ким деб нега менга гингашайсан,
Отангни энангдан сўра, уккагар.

Кўй тегар бўрига, келса ўлгиси,

Кўнглим сезар -- менинг отам тирикдир.
Мен йигитман, ахтаршиим керакдир
Сўраганим, амма, сиздан даракдир,
Отам ким бўлади, айтинг, аммажон.

Шунда Қалdirgochchayimning юрак-багри эзилиб, Ёдгорга отаси Алпомиши эканлигини айтишдан қўрқиб, қовурмочдан куяётган кўлини силкиб тортиб: “Мен отангнинг кимлигини билсан айтмайманми, Ёдгоржон”, деб турган жойи:

Бу оламни яратган Парвардигор,
Шу оламда Бойсин деган бўстон бор.
Шу бўстонда даврон сурган зўрабор,
Сенинг отанг, билиб қўйин, Ёдгоржон.

Қўнгиротнинг номдор бийи Бойбўри,
Ўнга ука искинчи бий Бойсари
Ўшак³ юриб ажраб кетди ҳар бири:
Сарсон бўлган номдор отанг, Ёдгоржон.

Сув бузаркан ерни билгил дунёда,
Гап бузаркан энни билгил дунёда,
Араз билан Кашил кетган Бойсари,
Халқ ори деб отанг сарсон, Ёдгоржон.

Отанг кетганига етти йил ўтар,
Онанг Барчиной ҳам қон йиглаб кутар.
Ултонтоз таҳт учун талашиди ётар,
Қўнгиротда суттон отанг, Ёдгоржон.

Ҳозирча отандан ҳеч хабар ўйқидир,
Кашал борадиган бирор мард ўйқидир,
Юраги ачишган дўсти Қоражон

Кўлингда чўпоннинг ирғай таёғи,
Чўпонга ўхшамас асло сиёғине,
Қоражон чўпоннинг дашти қаёғи?
Бир оғиз гап берегин турган даҳмарда⁴

Келбатинг даҳмарда алга менгайман,
Кулоқ бер бир оғиз сўзим сўзлайман.
Қоражон деганинг молин излайман,
Алисифат даҳмарда бир оғиз гап бер.

Тулки, този бутун ошно бўлди-ку,
Қўйлар билан бўри сайр қўлди-ку
Ултоннинг дастидан жетимак бўлиб,
Олатогни Ёдгор излаб келди-ку.

Балоқдаги битлар бошга чиқибди,
Сонда ўйқ қуллар ҳам таҳтга чиқибди,
Қоражон мол боқиб даштга чиқибди,
Қоражонни кўрмадигем даҳмарда.

Қўнгиротман, юрагимда ўтим бор,
Мен ҳам бир кун минарманди Бойчайбор.
Олатогдан Қоражонни излайман,
Тонсам, ундан сўрайдиган гапим бор.

Қоражон билдики, ўзини сўроқлаб турган бола -- дўсти Алпомишининг зуриёди Ёдгор.
Бир зуғум ўтмаса, ёш болага Олатогда нима бор. Алпинн боласи-да, кўрқмасдан мени топишига қилибди ихтиёр, сўрай-чи, унинг менда нима гапи бор, деб ўзини танитмай, бир сўз айтиб турган жойи:

Кўчкор бўлар, қўзининг пешонаси дўнг бўлар,
Мард отага избосар фақат ботир ул бўлар,
Олатокда, болам-ов, билсанг арслон
мўл бўлар,

АЛПОМИШ ОРИ

Айт менга, Қоражонда нима гапинг бор,
бала?

Бевақт ёқкан ёмғир оғат бўлар, сел бўлар,
Отага айрим фарзанд улмас -- фақат
тўл бўлар.

Гирдингда Қўнгиротдай шунқор элинг
турганда,
Қоражондай келганди сенга қайтиб эл бўлар?

Келганди-да Қоражон, балки яна кетгандир,
Алпомишидай дўстининг борлигини унуглан-
дир.

Балки Қалмоққа бориб, у отангни сотган-
дир,
Айт менга, Қоражонда нима гапинг бор, бола.

Ёдгорбек: “Хой чўпон, сен бегона. Қора-
жон менинг отам Алпомишининг дўсти. Ундан
отамина қаердалигини сўрамоқчиман. Жойини
билсанг айт”, деди.

Қоражон ўзини танитмай, ичидан эзилса-
ям чида, Ёдгорни синаб, бир сўз деб турга-
ни:

Овчининг зўрин кўрса, ҳатто жондор қон
сияр,
Бўз ер тўйса ёмғирдан, дуо билан дил тўяр,
Дўсти бўларни ётиб, ўзи қонига ҳам иларсан
ни,

Дўсти зинданда ётиб, ўзи қандай тинч юраг.

Мунда келиб гапинги менга шоимай айт-
бер,

Агар айтгинг келмаса, уйга қайтиб кета-
бер,

Барчин энанги авайлаб, чиқма сўзидан асло,
Тишинг бутун, Оллоҳ деб, болам, отанг ку-
тавер.

Ёдгор “даҳмарда”дан бу сўзни эшишиб,
газаби келиб, хўрлигидан ўпкаси тўлиб, энти-
киб-энтикиб, бир-икки ютиниб ҳамилини
ростлаб: “Мен сиздан маслаҳат эмас, Қора-
жон деган чўпонни сўраётиман”, деб бир
оғиз сўз айтиб турган жойи:

Чаллипатрон сўзлаб гапни отасан,
Қоражонни менга нега сотасан?
Үйламай гуноҳга бунча ботасан,
Фол очмай гапимга жавоб бер, чўпон.

Санелокдан тош бермас бирорга нока,
Мардлар синамасдан дўстин ташламас.
Қоражон деган сен айтганди эмас,
Фол очмай гапимга жавоб бер, чўпон.

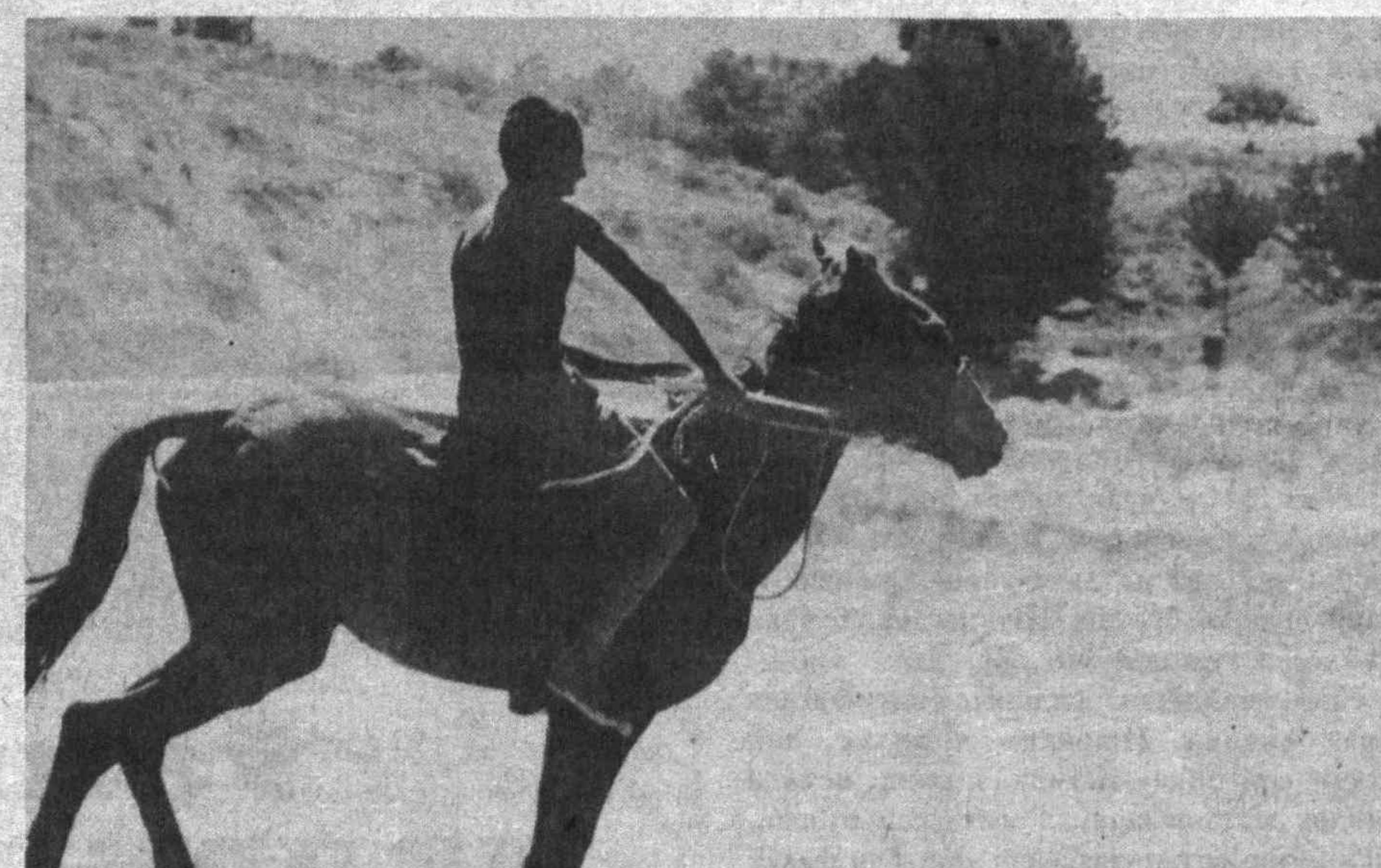
Қоражон бу гапни эшишиб юрак-багри
эзилиб, ўзини танитиб, билганича Ёдгорга
насиҳат қилиб бир сўз айтиб турган жойи:

Даврим келди -- девни урдим бир замон,
Даврим ўтди -- таққа турдим бир замон.
Даҳмарда деб юрак-багрим эзасан,
Ултонтозга қуз бўл қолдим, Ёдгоржон.

Тўқсоғ алтинг бири эдим аслида,
Отажоннинг тири⁵ эдим аслида.
Отангни мас, Олқоҳ мени қарқиди
Олатогда фуон бўлди, Ёдгоржон.

1. Эчки
2. Санччик
3. Гомул қўркув
4. Этим
5. Фийбат, фисқу-фосот
6. Каеб-корининг эгаеси эмас
7. Нафасини ростлаб

Хидир ЧОРШАНБИЕВ

Мен бўларман Ултонознинг сайси.
Мен билмайман сенинг отанг қайси,

Отанги, энангдан сўра, укк

Франция Баш вазири Леонел Жоспеннинг Германияга қилган ташрифи иккимамлакат ҳастида муҳим тарихий воқеа бўлди. Леонел Жоспен ва Германия канцлери Герхард Шредер ўтасида бўлиб ўтган сұхбат чогида иккимамлакатнинг яқин дўстона муносабатлари мухокама этилди.

Япония Баш вазири Кейдо Обути Италияга қилган ташрифи давомида Рим Папаси Павел II билан учраши. Учрашув чогида Кейдо Обути Рим Папасининг жаҳонда барқарорлик ўрнатилишига қўшаётган ҳиссаси катта эканлигини алоҳида эътироф этиб, унга XVII асрда оид япон гулонини тақдим этилди.

Югославиянинг Косово худудида этник албанлар ва серблар ўтасидаги тўқнашувлар давом этмоқда. Европа Хавфзизлик ва Ҳамкорлик ташкилоти назоратчилири бу низоларга барҳам бериш мақсадида иккимамлакатнинг яқин дўстона муносабатлари билан музокаралар ўтказмоқда.

Туркияда иккимисли радиоактив моддалар билан заҳарланиши оқибатида касалхонага тушди. Маълум бўлишича, улар мамлакатнинг радиоактив чиқинилари сақланадиган омбордан кўроғонин ўғирлаб, уни катта пул эвазига сотмоқчи бўлганлар.

Миср пойтахти Коҳирадан 500 км нарида жойлашган дам олиш масканидан қайтаётган 2 та автобус об-ҳаво

шароити туфайли ҳалокатга учради. Йўловчиларнинг асосий қисми германиялик сайёҳлар бўлиб, фалокат натижасида уларнинг бири оламдан кўз юмди, 51 нафар йўловчи оғир жароҳатланган.

Бир неча ойдан бери Теро зос эҳроми ёнида қазилма ишларини олиб бораётган олимлар яна бир кичик эҳромни топишга муваффақ бўлдилар. Аниқланишича, мазкур обида 4000 йил илгари мамлакатни бошқарган қиролнинг турмуш ўрготи қиролича Ховидга атаб қурилган. Археологлар турхуни раҳбарининг таъкидлашича, Миср тупроғи яна қанчадан қанча очилмаган сирларни сақлади. Ундан ташқари яқинда қазиб олинган яна бир қироличининг ибодатхонаси бу ерда бошқа тарихий обидалар ҳам борлигидан далолат беради. Эҳром ичидаги топилган ёроч ҳайкаллар бир неча ой илгари бу ҳудуддан топилган заргарлик тақиёнчолари билан бирга мамлакат тарих музейига топширилди.

Германияда мисли кўрилмаган совуқ ҳукм сурмоқда. Шу боис аксарият олмонлар ўзларининг қишики таътил кунларини тоғда чанги учиш билан ўтказиши афзал кўроқдалар. Бироқ улар айни мавсумда Француздарнинг хордиқ чиқаришларига ҳавас қысалар арзиди. Зеро, Францияда бунинг аксаридир, яъни бу ерда январ ойи ҳавоси ўта илиқ кечмоқда. Франциянинг денгиз бўйи ҳудудларидаги ҳаво ҳарорати Целсий

бўйича 23 даражага стди. Бу эса мамлакат тарихида кейинги юз йил давомида сира кузатилмаган эди.

Мексикада ажабтовор жаҳон рекорди ўрнатилди. У ҳам бўлса Лотин Америкасида нишонланувчи анъанавий уч қирол байрами учун тайёрланган 1 км 700 метр узунликдаги торғидир. Ушбу улкан шириклини тайёрлаш учун 6 минг килограмм ун, 2 минг 500 кило сарнёф, 33 минг дона ту-

ҳокимият вакиллари ҳукумат томонидан ажратилган катта даромад келтирадиган нефть акцияларининг асосий қисмини назорат қиласидар. Мазкур сайловда 4 йиллик сургундан қайтган собиқ сенатор Бола Ахмад Тинубу ҳам ўз номзодини илгари сурмоқда.

Яқинда Исландада АҚШ-фуқаролари бўлган 14 нафар насроний мазхаб аъзолари ҳисбса олинди. Улар 2000 йилда бу ерда тартибсизликлар ўюштиришга тайёр гарлик кўраётганликда айланмоқда. Мазхаб аъзоларининг таъкидлашича, насронийларнинг муқаддас китобида 2000 йилда пайғамбар Исо алайхиссаломнинг ерга қайтиши қайд этилган. Ҳисбса олинган 14 нафар насронийлардан олти нафари ёш йигитқизлардир.

Халқаро Олимпия Кумитаси навбатдаги XIX қишики Олимпия ўйинлари АҚШнинг Юта штатида Солт Лейк Сити шаҳрида ўтказилиши ҳақидаги қарорини ўзлон қилди. Шу муносабат билан шаҳар аҳолиси бу ерда катта байрам ўюштириди.

Яқинда Хиндистон ва Пакистон пойтахтлари ўтасида автобус қатнови ўйла қўйилди. Шу йилнинг 20 январь куни ушбу қатнов расмий равишда очилгандан сўнг, қатнов кунига 2 мартадан амалга оширилади.

Грознийда энг йирик нефтини қайта ишлаш корхонаси омборида ёнгин содир бўлди.

Унинг баландлиги ўн метрдан зиёд бўлиб, кун бўйи ўтирувчиларнинг уринишлари кор қиласидар.

Нигерия халқи мамлакатда ўтказилаётган миллий сайловларда иштирок этмоқда. Ушбу сайловлар Нигерияда 15 йилдан бери ҳукм суреб келаётган ҳарбий тузумга барҳам беришга қаратилган илк қадамдир. Мамлакатнинг янги президенти сайловлар демократик асосда ва зўравонликлариз ўтишига кафолат берганига қарамасдан, сайловчиларнинг ярмидан камроғи овоз беришга журъат этид холос. Дастробки натижаларга кўра, ҳокимиёт тепасидаги Марказий халқ демократик партияси вакиллари аксарият ноиблик ўринларини қўлга киритдилар.

Хитой ҳукумати мухолифат партия вакилларини ҳисбса олгач, энди Америка Кўшма Штатлари маъмурияти билан инсон ҳуқуқларига доир музокараларни қайта жонлантиришга тайёрлигини изҳор этмоқда. Маълумки, инсон ҳуқуқларига доир музокаралар 1994 йилда Хитой мухолифати раҳбарларидан бири Вей Джин Шиннинг АҚШга ташрифидан сўнг тўхтатиб қўйилган эди. Бироқ президент Клинтоннинг ўтган йилги ташрифи бу масалада ижобий силжиш ясади. Шунга қарамай, мамлакатдаги инсон ҳуқуқлари вакиллари АҚШ Конгрессидан Хитой ҳукумати таклифини қабул қиласидарликни сўрамоқдалар.

(Давоми. Аввали ўтган сонларда)

Ўшандан кейин... яна ғалати ишлар бўлиб кетди, ҳикоясида давом этди Тахмина. -- Сурайёнинг мендан бироз ёши каттароқ Акмал деган ўғли бор экан. Анча келишимли, мулойимгина йигитча. Болалиданоқ бувасининг кўлида ўсиб-улгайган, ҳозир ҳам улар билан бирга яшаркан. Сурайё бу ерда мен билан туриб қолгач, уни суриштириб келди. Мени кўрди-ю, пайтавасига курт тушиб қолди...

Ўзим ҳам унга нисбатан қандайдир илиқлик ҳис қилдим. Менга унинг бекуборлиги, уятчанлиги, мени кўрганда беихтиёр қизариб-ёниб кетиши, лекин мени гапиртириш, кўлдириш учун баъзан хаёлимда йўқ гапларни, нарсаларни ўлаб топиши анча маъкул тушиб қолди. Бора-бора мен унга кўнишиб, у билангина кўнглим ёришадиган, у билангина овнадиган бўлиб қолдим. Мен эндинига ўз умримда биринчи марта ҳаётимга беғубор ва беғарас бир дўст кириб келаётганини сеза бошлаган эдим. Лекин...

Акмалнинг бизнигiga серқатнов бўлиб қолганилиги, иккала мизнинг тобора иноқлашиб бораётганлигимиз Сурайёга хуш тушмади. Бунинг сабаблари маълум эди, албатта, У. ўғлига "Бу ерга кўпам келаверма ёки Тахминага учалик суйкалаверма" дейишга ботишномасди. Кўркарди ҳам бир томондан, яккаю ягона фарзанди. Шусиз ҳам унинг олдилда оналик бурчини бажаромай, ҳамиша қаерлардадир санқиб юриб, ўз бурдини йўқотган. Орага тушган совуқларни энди мен баҳона ўтрасидан кўтарилиб, ўғли унинг ҳузурига тез-тез келадиган, чор-ночор унга яхши гапирадиган пайтлар етиб келганда, унга қандай қилиб бу ерга бошқа келма, дёёлсин. Иккинчидан... Менинг кимлигим, келиб чиқиши тарихим кўпчиликка маълум (Доник билан ўтрасидан бўлиб ўтган ишлар ҳали бир

четда турсин), улар иккиминада ҳам мени келинликка олишмайди. Боз устига, Сурайё яхши тушунади, менинг атрофимни ўраб турган кишилар мурося деган нарсани билишмайди.

Шунинг учун ҳам у Акмал иккала мизнинг узокроқ ёлғиз қолишимизга йўл қўйимас, доим орамизга сукулиб гурунгимизни бузуб юборар. Акмал яна Кўқонга қайтиб кетгунича юрагини ҳовчулаб турарди.

Истам ака ҳам ўз ваъдасига мувофиқ бизни тез-тез ўқиб турдиган бўлиб қолди. Тириклигимиз энди батамом унинг гарданига ўтди. У ҳам худди Доник сингари мени қиммат баҳо совғалар билан сийлайдиган, менинг кўнглимни овладиган бўлди. Мен аввал уни "амаки" дердим, кейин-кейин "Истам ака"га ўтиб олдим. Бунга мени Сурайё мажбур қилди. "Бир бегона одам сенга шунчалик яхшилик қиляптими, уни ўзингта яқин ол", деди. Бироқ бу яхшиликлар ниманинг эвазига бўляпти, бу ҳақда ўйламапман.

Истам ака иккиминада ҳоким билан бирга ўлтиганимизда кириб келди. Бундан унинг авзойи ўзгариб, Акмал билан совуқ-куруқ саломлашиб қўя қолди. Мени эса унинг кўз олдилда, худди сафардан қайтган ота ўз қизи билан кўришгандек бағрига олиб, юз-қўзларидан қайта-қайта ўтиб қўиди. Чиндан ҳам кўй экманнинг ўшанди...

Учинчи марта ҳам ўйимизда Акмални учратиб қолиб, газабдан ранги оқариб кетди. Унинг ўзигаку менинг олдимда чурқ этмади, лекин ошхонага Сурайёни

олиб ўтиб, унга танбех бераетганини бемалол ўшитиб турдик:

-- Бу йигитча бундан кейин қўзимга қўринмасин!

-- У ахир менинг ўғлимку. Мени кўргани келяпти.

-- Сен ўзинг бориб уни қўриб кел. Қачон десанг, майли, машина ҳам бераман, бир йўла бемор отангни ҳам зиёрат қилиб қайтасан.

Сурайё унга бошқа ҳеч нима деёлмади. Чунки бу одамларнинг гапини икки қилиш яхшиликка олиб бормаслигини у яхши биларди.

Мен энди биринчи марта бу ҳокимиётни англай бошладимки, Истам аканинг ҳам менинга кўрсатаётган илтифотлари бежиз эмаслигини, бугунмас-эрта у ҳам кўйнимга илондек кириб келиши қилишиб ҳис қилиб қолдим.

Хўш, энди нима қилишиб керак?

Бирон ёкларга бош олиб қочиб кетсамми? Лекин ким билан, қаерга? Менга ишонадиган, менинг тушунадиган, менга кўмак қўлини чўзадиган одамлар учарармикин йўлиmdа?

Тонг саҳарда хонамнинг эшигини кимдир чертди. Акмал экан, овози эшилди:

-- Тахмина, мен кетяпман...

-- Шошма, -- дедим апил-тапил ўрнимдан туриб. -- Мен ҳозир.

Сурайё бозорчага тушиб кетган экан, Акмал икковимиз ёлғиз гаплашиб қолдик. У мендан "Қовокларинг шишган, сенга нима бўлди?" деб сўровди, туни билан чеккан истиробларимни яна хўрлигим тутиб, узук-юлуқ айтиб бердим. "Мен бу ерда ортиқ туролмайман,

бош олиб чиқиб кетаман" дедим. Шунда Акмал мен учун сира куттилмаганда "Тахмина, агар хўп дессанг, мен сен билан бирга кетаман" деб қолди.

Ҳа, мен ундан бундай журъатни кутмагандим. Ишимиз энди юришиб кетадигандек, бошқа ҳеч нимани ўйламаган ҳолда, унинг бу тақлифига рози бўла қолдим. Ёшлик шундака бўларкан, кўпинча ўйламай иш тутаркансан, кўнглингта тушган истак йўлида ҳеч балодан кўркмай кетавераркансан...

Сурайё уйга кириб келгунча бўлмай, шоша-пиша ўйла тахт бўлдик. Битта дипломатга аямдан қолган олтин тақиёнчолар-у пул, ўзимнинг ҳам кўзга кўринган нарсаларимдан у-буларни жойлаб, ўйдан чиқиб кетдик.

Шаҳарнинг овлокроқ бир кўасига ўтиб олгач, иккала мизнинг ҳам бирга борамиз?

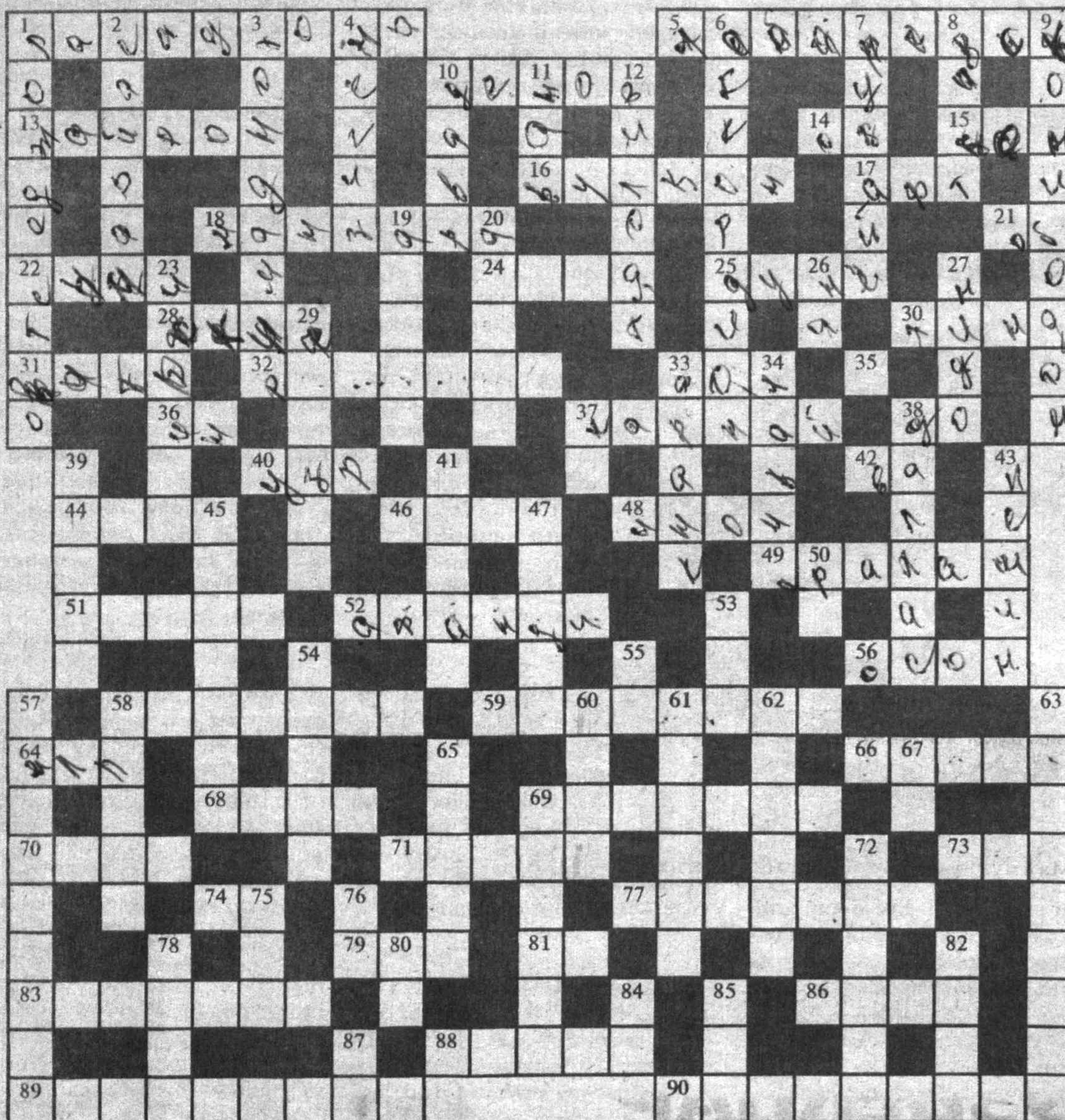
-- Ҳозир биронта такси олиб, биз томонга жўнаймиз, -- деб қолди Акмал. -- Учкўприқда Содиқжон деган бир жонажон ўтогим бор. Кампир энаси билан яшайди, ҳовлилари катта. Кампир жудаим ажойиб, мени ўз неварасидек яхши кўради. Мана кўрасан, улар бизга йўл кўрсатишиди, ёрдам беришади.

Учкўприқка бордик ҳам. Лекин омадимиз юришмади. Ҳовли эшиги кўлд.

Ноилож катта кўчага чиқдик. Бошимиз қотиб қолди. Энди қаерга борсан?

Ўйлай-ўйлай, ниҳоят бир фикр "лоп" этиб миямга урилди. Оҳангаронга Атоникига борсанчи? Аям билан Доникнинг ҳурмати, қолаверса... Сурайё учун ҳам у бизга жон деб ёрдамлашиши мумкин. У яшатган жойга четдан одам бормайди

КРОССВОРД

ЭНИГА: 1. Улугбек барпо этган минора. 5. Россиянаги ўлка, шаҳар. 10. Туман номи. 13. Қовушшохлилар оиласига мансуб ҳайвон. 14. "Бегубор" ранг турни. 15. Ҳаётбахш модда. 16. Табият ҳодисаси. 17. Бетининг синоними. 18. Табият аке этган сурат. 21. Энг йирик дарё. 22. Украинағадаги шаҳар. 24. Бир нарсага амал қилиш. 25. Уни беш күнлик дея ҳисоблашади. 28. Эрондаги қадимги тил. 30. Чойи билан машҳур халқ. 31. Фарз қилинмаган намоз. 32. Ёзувчи, давлат арбоби. 33. Қишилар тақдирини олдиндан айтиши. 35. Хитойда мавжуд тил. 36. Паррандаларни тузоқта тушириш усули. 37. Пуфлаб чалинадиган мусиқа асбоби. 38. Мусиқий нота. 40. Кечирим, авф. 42. Ўзбек тилидаги биринчириувчи боғловчи. 44. Муқаддас қўшик. 46. Намоз турни. 48. Ҳади, тортиқ. 49. Ҳажвий тележурнал. 51. Ўзбек тилидаги мустакил сўз туркими. 52. Газета номи. 56. "Бу майдон ичра турмок эмас ..." 58. Мерганинг башқа тилдаги номи. 59. Машҳур қирғиз ёзувчиси. 64. Қоматли йигитларга нисбатан бадий ўхшатиш. 66. Жаннат қуши. 68. Қадимги давлат. 69. Диний атама. 70. Ҳушбўй пардоз-андоз суюқлиги. 71. Дўст, бирорадар. 73. Пайғамбарлардан бирининг исми. 74. Мусиқий нота. 77. У соз бўлса иш унумли бўлади. 79. "Ўзга юртда ... бўлгунча, ўз юртингда гадо бўл". 81. Тасдик маъноси. 83. Сабов иш, муруват. 86. Илк пайғамбар. 88. Куруқ мева. 89. Япониядаги йирик шаҳар. 90. Фузалолар масканы бўлган тарихий шаҳар.

Тузувчи Рўзибой АЗИМ,
дизайнер Баҳтиёр шохисмоил

БЎЙИГА: 1. Христианлар байрами. 2. Жанубий Қозогистон вилоятидаги туман. 3. "Хумооннома" муаллифи. 4. Тилшуносликка оид сўз, морфема. 6. Россияда тарқалган миллий мусиқа асбоби. 7. Мұхаммад пайғамбар(с.а.в.)нинг қизи. 8. У кетса баҳт кетади. 9. Тожикистандаги шаҳар. 10. Ахборот кўрсатувчи. 11. Үсимиликларга хос атама. 12. Ҳудудий бўлинма. 19. Қуролли кучлар мажмуи. 20. Ушалмаган орзу. 23. Фаластинга чегарадош давлат. 26. Ўзбек тилидаги инкор боғловчиси. 27. Эркин Воҳидов асари. 29. "Ҳазратин исон" асари муаллифи. 33. Пул бирлиги. 34. Анқов, бўшанг. 37. Жўналиш келишиги қўшимчаси. 38. Телесериал номи. 39. Чиратот улсларидан бири. 41. Субҳидам, азон. 43. Намоз вақти. 45. Ҳарбий бўлинма. 47. Аскар унвони. 50. Эски ўзбек алифбосидаги ҳарф. 53. Озуқа дараҳти. 54. ... илдиздан кувват олади. 55. Ҳайвонлар озуқаси. 57. Кипрдаги шаҳар. 58. Югославиядаги порт, шаҳар. 60. Ибодат. 61. Россиядаги йирик дарё. 62. Давлат пойтахти. 63. Покистондаги шаҳар. 65. Фақат унга сажда қилинади. 67. Уй ҳайвони. 69. Навоийнинг "Ҳамса" асаридағи қаҳрамонлардан бири. 72. Болқон ярим оролидаги йирик кўл. 75. Мотоцикл русуми. 76. Миллий таом. 78. Ўйганинг шеъри. 80. Лаҳза, дақиқа. 82. Қирик ҳаж. 84. Машҳур немис физиги. 85. Ислом динига мансуб мазҳаб. 87. Қўп гап эшакка

НЕГА ОДАМ
ҚАРИЙДИ?

Истроилик олимларнинг бир гуруҳи ер шаридан ташқарида инсон танаси нима сабабдан тезроқ қарышини аниқлаш мақсадида коинотда тажриба ўтказмоқчи. Унда америкалик миллионер, кекса астронавт 77 ёшли Жон Гленн янги коинот сафарига чиқиб, бу тажрибада қатнашади.

"Хадасса-ар-Ақофим" тиббий маркази доктори Арон Шенкор бу тадқиқот-

ларга раҳбарлик қилади.

ЎН УЧ
АСРЛИК ...
ТИЛЛО
ТАНГАЛАР

Бейт-Шеандаги қазілмалар вақтида еттинчи аср – Византия тугаши ва мусулмончиликнинг бошланиши даврига таалуқли бир неча юз тилла тангадан иборат ҳазина топилди.

Бу қадимий мерос Византийнинг Фокос II ва Констан-

тин IV ҳукмронлигидаги пулларга айнан ўхшашdir.

ИНТИЗОМСИЗ
ОТАЛАР

Япониялик оталар болалари

учун ҳафтасига 3,3 соат, таиландиклар - 6 соат, америкаликлар - 4 соат, англияликлар - 4,75 соат вақт ажратишар экан. Олимларнинг фикрича, бола отасини қанча кам кўрса, шунча онасига боғланниб қоларкан. Ота тарбиясидан баҳраманд бўлмаган болаларда қатъиятлилик ва интизом етишмайди. Оқибатда япон талабаларининг 84,7 фоизи отоналари юзига оёқ қўйишни, 25,3 фоиз талаба қизлар эса фоҳишабозликни ахлоқсизлик деб ҳисоблашмас экан.

МИРИКИЙ
ЭСНАНГ...

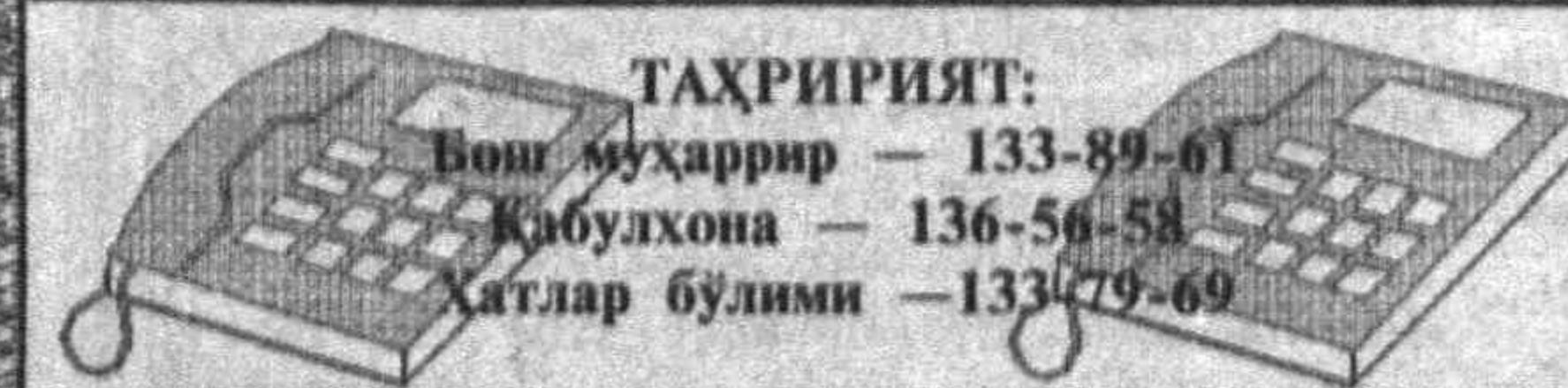
Япониядаги кўплаб фирмаларда ишчи ва хизматчиларга ҳар куни уларнинг мирикий эснаб олишлари учун бир неча мартадан та-наффус ёълон қилинади.

Олимлар фикрича, эснағ инсон ақлий қобилиятини оширади. Шу боис, японияликлар бўш вақтларida бундай иш билан шуғуллансалар, ёч ким ҳайрон қолмайди.

Муассис:
УЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ
«КАМОЛОТ» ЖАМГАРМАСИ

Бош мухаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи мухаррир
Лола СОАТОВА

Булоргина Г. — 011.
Корхона манзили: «Буюн Турон» кўчаси, 41

ТАҲРИРИЯТ:
Бош мухаррир — 133-89-61
Кабулхона — 136-56-58
Хатлар бўлими — 133-79-69

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Ташкент Матбуотчилар кучи, 32-йд
Таҳририята юборилган материаллар тайтилмайди.
Муаллифлар фикри таҳрири нуткан изаралади
Фарқланиши мумкин.